

Milieufiche

Van afvalbeheer naar materialenbeheer via Materialendecreet en VLAREMA

Sinds 1 juni zijn het nieuwe Materialendecreet en VLAREMA van kracht, ter vervanging van het Afvalstoffendecreet en het VLAREA.

Het Materialendecreet beoogt het afvalbeleid om te buigen tot een 'duurzaam beheer van materialenkringlopen'. Het VLAREMA ('Vlaams Reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen') bevat de nodige uitvoeringsbepalingen.

Wat verandert er zoal?

- Het gebruikscertificaat secundaire grondstof wordt vervangen door de *grondstofverklaring*.
- Asbestcementhoudende afvalstoffen dienen verplicht selectief te worden ingezameld.
- Selectieve PMD-afvalinzameling bij bedrijven wordt verplicht vanaf 1 juli 2013.
- Voor afgedankte zonnepanelen wordt de aanvaardingsplicht ingevoerd.
- De 'overbrenger' wordt 'een inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar (IHM)'.
- De IHM die gevaarlijke stoffen inzamelt of verhandelt, moet tegen 1 juni 2013 over een

kwaliteitsborgingssysteem beschikken.

- De procedure voor het bekomen van een registratie als IHM werd vereenvoudigd, er is geen specifieke verzekering meer vereist.
- Grondstoffenproducenten (die afvalstoffen omzetten in materialen) moeten een uitgaand materialenregister bijhouden (lijst nog te publiceren), producenten van non-ferrometalen moeten een inkomend materialenregister bijhouden.
- Het afvalstoffenregister moet nu elektronisch worden bijgehouden door IHM's en verwerkers. Idem voor de materialenregisters.

Materialendecreet: milieu van wieg tot graf

Om tot het sluiten van materiaalkringlopen te komen, wordt volgende hiërarchie gevolgd:

- 1) Preventie, zijnde preventie van afvalstoffen én een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen;
- 2) voorbereiding van afvalstoffen voor hergebruik;
- 3) recyclage van afvalstoffen en inzet van materialen in gesloten materiaalkringlopen;

- 4) andere vormen van nuttige toepassing, zoals energieterugwinning en de inzet van materialen als energiebron;
- 5) verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie.

Het nieuwe decreet legt een basis voor het beter sluiten van de materialenkringlopen in Vlaanderen, maakt een groen aankoopbeleid door de overheid mogelijk en zet het licht op groen voor samenwerking tussen overheid en bedrijven.

Het decreet sluit voorts de deur voor uitvoer van ongesorteerd afval naar het buitenland, dat een nefaste invloed kan hebben op de eigen Vlaamse verwerkingsindustrie.

Verplichtingen voor bedrijven

De Vlaamse regering kan voorwaarden opleggen om deze materialenkringlopen te bevorderen.

Daarbij kan het concreet gaan om:

- vergunnings- of meldingsplichtig maken van gebruik van bepaalde materialen;
- opleggen van extra milieuvergunningsoorwaarden;
- in- of uitvoerbepalingen afvalstoffen (o.a. verbod tot export van ongesorteerd afval)
- producentenverantwoordelijkheid;
- criteria grondstoffenverklaring.

Ondersteuning bedrijven

Bedrijven ondersteunen kan via subsidies, via hulp bij opmaak preventieplannen en uitvoeringsplannen en via oprichting van overlegplatforms.

Een onderzoekscentrum *Plan C*, een samenwerkingsverband tussen bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheidsinstanties, wordt opgericht om de overgang naar een meer duurzaam materialenbeheer mogelijk te maken.

Opeisingsbevel

Het Materialendecreet voert een opeisingsregime in voor al wie betrokken is bij de *ophaling van huishoudelijke afvalstoffen*.

Milieubijdragen, heffingen en retributies

Een regeling voor de milieubijdragen voor het *afval van schepen* dient door de havenbeheerders te worden uitgewerkt, op basis van nader vast te leggen regels. Het moet kostendekkend zijn en niet leiden tot lozen van afval op zee.

De *tarieven* voor het verbranden en storten van afvalstoffen worden vastgelegd (k-factor aangepast + indexatie). Ze zijn reeds van toepassing *sinds 1 januari 2012*.

Exit Afvalstoffendecreet

Het Materialendecreet vervangt het Afvalstoffendecreet en implementeert de Europese kaderrichtlijn 2008/98 voor het beheer van afvalstoffen in Vlaanderen en verankert het duurzaam materialenbeheer.

Het Materialendecreet dateert van 23 december 2011, is gepubliceerd op 28 februari 2012 en treedt in voege samen met het VLAREMA.

VLAREMA: stapsgewijs naar duurzaam beheer materiaalkringlopen

Grondstoffenregeling:

Het VLAREMA spreekt van *grondstoffen* als "einde-afvalstromen of bijproducten die geen afvalstoffen zijn". De term "secundaire grondstoffen" wordt verlaten. Een materiaal wordt beschouwd als een volwaardige nieuwe grondstof of product als aan bepaalde samenstellings- en herkomstseisen voldaan wordt.

Voor sommige afvalstoffen is een *grondstofverklaring* nodig, vergelijkbaar met het gebruikscertificaat in het VLAREMA. Dit geldt o.m. voor zuiveringsslib, verbrandingsassen en baggerspecie.

Ook materialen die voldoen aan Europees vastgelegde voorwaarden en criteria, worden als een grondstof beschouwd, zonder bijkomende Vlaamse voorwaarden.

Materialen vallen onder de REACH-regeling.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt in het VLAREMA verder uitgewerkt. Dit kan via een *aanvaardingsplicht* of via de verplichting om een *collectief plan* op te stellen. In een volgende fase kunnen nog nieuwe uitvoeringsvormen toegevoegd worden.

Een *aanvaardingsplicht* blijft behouden voor o.m. afgedankte elektrische en elektronische apparaten, batterijen, afgedankte voertuigen, afvalbanden. Voor *afgedankte zonnepanelen* wordt de *aanvaardingsplicht* ingevoerd.

Een collectief plan wordt opgelegd voor stromen zoals landbouwfolies en gebruikte frituurvetten en -oliën.

Wijzigingen in afvalbeheer

Het stort- en verbrandingsverbod wordt behouden als instrument om materialen maximaal te recyclen. PMD en asbestcementhoudende afvalstoffen worden toegevoegd als selectief in te zamelen stromen.

Er wordt een eerste aanzet gegeven voor de harmonisering van de gemeentelijke afvaltarieven door de invoering van minimum- en maximumtarieven voor huisvuil, grofvuil en zuiver bouwafval. Dat zal het afvaltoerisme ontmoedigen.

Administratieve vereenvoudiging: de inzameling en het vervoer van afvalstoffen worden grondig gewijzigd. De erkenning voor het ophalen van afvalstoffen wordt vervangen door een eenvoudige registratie van de inzamelaars, afvalstoffenhandelaars en -makelaars. Voor de registratie van vervoerders van afvalstoffen wordt een wederzijdse erkenning van registraties in landen van de Europese Economische Ruimte ingevoerd. Een Duitse of Waalse vervoerder die in Duitsland of Wallonië geregistreerd is, zal zich dus niet meer opnieuw in Vlaanderen moeten registreren.

Exit VLAREMA

Het Vlaams Reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA), goedgekeurd op 17 februari 2012 en gepubliceerd op 23 mei 2012, is in voege getreden op *1 juni 2012*. Het VLAREMA is opgeheven.

Inlichtingen

① Voor verdere info kan u steeds terecht bij Antea Group.